

Commissie-format

Verzoek College van B en W voor Commissiebehandeling.

Vastgesteld in B en W vergadering van : 22 januari 2008

Onderwerp: Operationeel Programma Rioleringen 2008

Inhoud:

Elk jaar wordt er een operationeel programma rioleringen vastgesteld, waarin zowel de reguliere beheertaken als de grootschalige onderhoudswerken worden uitgewerkt. Het OPR is gebaseerd op het GRP, dat een looptijd van enkele jaren heeft.

Op basis van het GRP is in de begroting een investeringsruimte van 6,8 miljoen euro opgenomen. In het OPR 2008 is een veel lager investeringsvolume opgenomen (ruim 2,5 miljoen). Ondestaand is aangegeven aangegeven waar dit verschil vandaan komt. Belangrijkste conclusie hiervan is dat in verband met de gewenste integrale wijk- en buurtgerichte aanpak even 'pas op de plaats' is gemaakt om de toekomstige projecten samen op te kunnen pakken. Meekoppeling met herstructurering is bijvoorbeeld een belangrijk uitgangspunt.

Daarmee kan niet geconcludeerd worden dat het tarief voor 2008 naar beneden zou kunnen. Het tarief is immers gebaseerd op de langjarige vervangingsreeks voor het totale stelsel en het sparen voor toekomstige vervangingsinvesteringen. Aangezien hier geen sprake is van afstel van werkzaamheden maar slechts van een, verantwoord, uitstel om werkzaamheden gezamenlijk op te kunnen pakken, komen de kosten in enig jaar toch.

De ontwikkelingen in het tarief voor de aankomende jaren zal beschreven worden in het nieuwe GRP, dat eind 2008 aan u ter vaststelling wordt aangeboden. Gedurende het planvormingsproces van het GRP zal er op enig moment met u in de commissie teruggekoppeld worden wat de stand van zaken is, hoe het GRP er globaal uit komt te zien en wat de ontwikkelingen in het tarief gaan worden. Op basis van deze 'tussenstand' kan gekeken worden of er veranderingen in de lijn van het GRP nodig zijn.

Het OPR 2008 is afgestemd met het POW 2008.

Het OPR wordt voor u ter inzage gelegd in de visiekamer van Boscotondo

Financiële aspecten en dekking:

De kosten voor de rioleringszorg zijn reeds opgenomen in de programmabegroting, zowel de reguliere onderhoudswerkzaamheden als de investeringswerken (rioovervangingen e.d.)

Met dit verzoek mee te zenden stukken:

Geen

Het OPR 2008 ligt voor u ter visie in de commissiekamer

Het college van B en W verzoekt:

voor te leggen aan:

de commissie RF op 19 februari 2008 met als doel: ter kennisname

de commissie MO&E op 14 februari 2008 met als doel: ter kennisname

1.1 Aanleiding

Sinds de inwerkingtreding van het hoofdstuk "Plannen" in de Wet Milieubeheer (1993) zijn gemeenten verplicht om een gemeentelijk rioleringsplan (GRP) op te stellen.

In dit plan moet inzicht gegeven worden in de aanwezige voorzieningen voor inzameling en transport van afvalwater. Daarnaast moet het GRP inzicht geven in de kosten en de planning die het beheer, het onderhoud en de vervanging van deze voorzieningen met zich meebrengt evenals de kosten voor milieutechnische verbeteringen aan de riolering.

Kortom, het GRP is voor de gemeente feitelijk het belangrijkste document waar het gaat om de uitvoering van de wettelijke zorgplicht voor een doelmatige inzameling en transport van afvalwater.

Het opstellen van een GRP met een looptijd van enkele jaren geeft duidelijkheid in de planning en inzicht in de benodigde financiële middelen op de korte, middellange en langere termijn. Ook is het op basis van het GRP mogelijk de rioleringsheffing voor een aantal jaren vast te stellen.

Het GRP kent echter ook een aantal nadelen:

- Door de langere looptijd is het weinig flexibel als het gaat om de inpassing van nieuwe ontwikkelingen;
- In de uitvoeringspraktijk blijken door allerlei oorzaken dingen soms anders te lopen dan aanvankelijk gedacht. Dit kan de planning overhoop halen;
- Het geeft weinig mogelijkheden tot bijsturing en prioritering tussentijds door zowel de ambtelijke dienst als het bestuur;
- Het geeft geen inzicht in de financiële voortgang van de geplande werkzaamheden en daarmee in de financiële positie van de rioleringszorg binnen de gemeente van jaar tot jaar.

Om deze problemen te ondervangen heeft de gemeente Helmond ervoor gekozen om jaarlijks een "operationeel programma rioleringen (OPR)" op te stellen.

Dit programma moet primair inzicht geven in de voorziene activiteiten met hun financiële consequenties van het betreffende jaar. Hiertoe is het OPR opgedeeld in drie deelprogramma's, te weten het aanlegprogramma (OAP), het onderzoeksprogramma (OOP) en het maatregelenprogramma (OMP). Daarnaast bevat het OPR nog een hoofdstuk "overige exploitatielasten" waarin activiteiten vermeld worden die niet direct onder één van de drie genoemde deelprogramma's te plaatsen zijn en ook in de begroting apart genoemd worden.

De evaluatie van de rioleringszorg in het voorgaande jaar vindt plaats bij de jaarrekening.

1.2 Relatie met het GRP en het waterplan Helmond

De gemeenteraad in Helmond heeft het huidige GRP op 11 mei 2004 vastgesteld voor een periode van 5 jaar (2004-2008). Onderdelen van het GRP zijn weer een doorvertaling van een aantal elementen het Waterplan 2006-2010 dat op 4 december 2007 is vastgesteld. In deze visie is aangegeven welke plaats het water nu en in de toekomst in Helmond inneemt en wat daarbij als gewenste ontwikkeling wordt gezien.

De elementen uit het waterplan die betrekking hebben op de inzameling en het transport van afvalwater en hemelwater worden in het GRP verder uitgewerkt. Andere elementen uit de visie van het waterplan, bijvoorbeeld 'water als mede-ordenend principe', komen niet terug in het GRP omdat deze geen directe relatie hebben met de rioleringszorg.

1.3 Financieel overzicht OPR 2008 en vergelijking met begroting 2008

In deze paragraaf wordt het totale overzicht gegeven van de financiële consequenties van het OPR 2008 en is een vergelijking gegeven met de begroting 2008. Per saldo moeten het OPR 2008 en de begroting op hetzelfde bedrag uitkomen, immers de inkomsten uit de begroting zijn het uitgangspunt. Binnen de verschillende deelproducten kunnen er wel verschillen optreden die met name veroorzaakt worden door wijzigingen in kosten, herprioritering van activiteiten en actualisatie van cijfers.

Lasten	Begroting 2008	Raming OPR 2008
Operationeel aanlegprogramma	-	-
Operationeel Onderzoeksprogramma	504.065	615.315

Operationeel Maatregelenprogramma (m.u.v. investeringen)	1.327.161	1.287.063
Overige exploitatielasten	115.388	115.388
BCF-correctie (m.u.v. investeringen)	197.572	202.360
Kapitaallasten t/m 2007	4.205.344	4.205.344
Toevoeging Voorziening Rioleringslasten	2.103.291	2.027.351
Stelpost (=investeringsruimte 2008)	425.000	159.378
BCF-correctie investeringen 2008	80.750	28.144
Afschrijving investeringen 2008	505.750-	187.522-
Interne verrekening rente	341.969	341.969
totaal lasten	8.794.790	8.794.790

1.4 Beschikbare middelen volgens de begroting 2008

Voor de raming van de inkomsten voor het OPR 2008 wordt uitgegaan van de cijfers zoals die zijn aangeleverd voor de begroting 2008. De totale inkomsten zoals die opgenomen zijn in de begroting, zijn daarmee leidend. Dit bedrag mag in het OPR niet overschreden worden.

Indien blijkt dat de inkomsten achter blijven bij de prognoses, dan heeft dit consequenties voor de investeringsruimte en voor de toevoeging aan de 'voorziening rioleringslasten'.

Het rioolrechtstarief voor 2008 is voor gezinnen € 201,66. De grote waterverbruikers (producenten) betalen rioolrechten naar rato van hun waterverbruik (bij een afname boven de 1200 m3).

	Begroting 2008
Opbrengsten op inkomen van gezinnen	7.378.609,00
Opbrengsten op producenten	1.047.692,00
Opbrengst leges	26.520,00
Inkomsten rente	341.969,00
Totaal	8.794.790,00

1.5 Relatie OPR 2008 en GRP 2004-2008

In mei 2004 heeft de gemeenteraad het GRP 2004-2008 vastgesteld. Een van de belangrijkste voorstellen in dit nieuwe GRP is om te komen tot een kostendekkend tarief over een periode van 60 jaar voor het huidige areaal. Dat wil zeggen dat er reserves worden opgebouwd om grote toekomstige vervangingsinvesteringen te kunnen betalen zonder dat het tarief hiervoor met sprongen omhoog zou moeten of van jaar tot jaar sterk zou wisselen. De besluitvorming met betrekking tot dit GRP en het hiermee samenhangende tariefvoorstel heeft plaatsgevonden bij de Voorjaarsnota 2004. Hierbij is het besluit genomen om het rioolrechtstarief jaarlijks te laten stijgen met de inflatiecorrectie (voor 2008 met 1,75%) en € 10,- extra per jaar. Op deze wijze wordt in het jaar 2010 een kostendekkend tarief bereikt van € 215,- per aansluiting (prijsspeil 2004). Hiermee worden in de eerste jaren reserveringen gerealiseerd die het mogelijk maken om de eerste grote vervangingspiek die zich zal gaan voordoen vanaf het jaar 2010/2011 op te vangen. Afgesproken is, dat 2008 wordt gebruikt als evaluatiejaar voor het GRP.

Vanwege het dynamische geheel van rioolbeheer is het OPR 2008 op onderdelen verschillend van de in het GRP 2004-2008 opgenomen bedragen.

Ondanks de hierboven gememoreerde verschillen van de nu voorliggende begroting 2008 ten opzichte van de jaarschijf 2008 zoals deze in het GRP 2004-2008 is opgenomen wordt aan de belangrijkste doelstelling :

"Het opbouwen van een "reserve", in de vorm van de "Voorziening Rioleringslasten" voor het opvangen van pieken met betrekking tot de toekomstige vervangingsinvesteringen, die bereikt wordt door middel van een jaarlijkse aanpassing van het riooltarief met de inflatiecorrectie + € 10,- tot dat een kostendekkend tarief per aansluiting bereikt is in 2010" nog volledig voldaan.

Dit blijkt uit de onderstaande prognose van de "Voorziening Rioleringslasten":

In het GRP 2004-2008 is de verwachting dat de stand van de "Voorziening Rioleringslasten" per ultimo 2008 een saldo aangeeft van € 8.280.000,- (prijspeil 2004, gerekend met een jaarlijkse inflatie van 2% vanaf 2004 zou dit op ca. € 8.962.500,- uitkomen).

Uitgaande van de momenteel bekende gegevens en de onderliggende begroting wordt per ultimo 2008 een saldo van de "Voorziening Rioleringslasten" verwacht van :

Saldo 1-1-2007	€ 7.874.044,--
Toevoeging 2007	€ 497.005,--
Claim 2007	-€ 324.716,--
Toevoeging OPR 2007 (voorcalcu- latorisch)	€ 1.190.030,--
Verwacht saldo 1-1-2008	€ 9.236.363,--
Rente-toevoeging 2008	€ 341.969,--
Verwachte toevoeging vanuit tarief OPR 2008	€ 2.027.351,--
Verwacht saldo per ultimo 2008	€ 11.605.683,--

Conclusie van bovenstaande is, dat de voorziening rioleringslasten zelfs sneller wordt opgebouwd dan is voorzien in het GRP. Dit komt vooral omdat de rioleringszorg in de praktische uitvoering dynamischer is dan de meer theoretische beschouwing in het GRP. Daarnaast wordt er in 2008, als overgangsjaar naar het nieuwe GRP, minder geïnvesteerd dan oorspronkelijk aangegeven in het GRP 2004-2008. Dit betekent dat er meer middelen naar de voorziening toevloeien. In 2008 zal, als opmaat naar het nieuwe GRP, ook de financiële situatie van de rioleringszorg geëvalueerd worden.

1.6 Investeringsruimte OPR 2008 en begroting 2008

De investeringsruimte voor de periode 2004-2008 is in beginsel bepaald in het GRP. Hierin is opgenomen dat voor 2008 ca. 6,8 miljoen euro (excl. BTW en rekening houdend met een jaarlijkse inflatiecorrectie van ca. 2% vanaf 2004) geïnvesteerd kan worden.

Nieuwe inzichten en afstemming met andere onderhoudswerkzaamheden in de openbare ruimte en stedelijke (her)ontwikkelingen zullen altijd leiden tot enige verschuivingen in het jaarlijkse investeringsvolume.

In het OPR 2008 is een te investeren bedrag berekend van € 2.550.050,- euro (excl. BTW). In onderstaande tabellen zijn deze investeringen opgenomen.

nr.	Omschrijving	Cat.	Externe kosten (excl. BTW)	VAT
1	Relining Weth. Van Wellaan	1	350.000	17.500
2	Vervanging Barrierlaan	1	70.000	9.900
3	Vergroting capaciteit Helmondselaan	2	150.000	22.050
4	Engelseweg*		1.400.000	80.000
5	Willem Prinzenstraat	3	110.000	15.300
6	Vossenstraat	3	40.000	5.700

7	Relining Past. Vd Venstraat-Ardennen	1	152.000	10.000
Subtotaal			2.272.000	160.450
BTW (19%)			431.680	
Totaal			2.864.130	

nr.	Omschrijving	Raming
1	Reparatiebestek 2008	83.000
2	Herasfalteren	5.000
3	Onvoorziene reparatie- en renovatiewerkzaamheden	10.000
Subtotaal		98.000
BTW (19%)		18.620
VAT (20%)		19.600
Totaal		136.220

Het te investeren bedrag is aanzienlijk minder dan hetgeen in het GRP is aangegeven.

Dit heeft de volgende reden:

In de periode 2004-2008 zijn een aantal grote vervangingsprojecten uitgevoerd, met name in Straakven (Helmond-oost). Deze projecten worden wijk- en buurtgewijs aangepakt. Hiermee blijft de overlast voor bewoners aanvaardbaar en 'men ziet vooruitgang'. Immers, elk jaar is een aanliggend deel aan de beurt. De rioleringsprojecten worden zoveel mogelijk integraal met het onderhoud van wegen en openbaar groen opgepakt: werk met werk maken.

Daarnaast proberen we vanuit de rioleringszorg zoveel mogelijk aansluiting te zoeken met transformatie- en herstructureringsprojecten t.a.v. woningbouw en openbare ruimte. Een voorbeeld hiervan is de herstructurering van de Binnenstad, waarin de vervanging van de riolering meeloopt.

Ook vanuit het functioneren van het totale rioolstelsel is een gefaseerde wijk- en buurtgewijze aanpak te verkiezen boven het 'random' aanpakken van straten in de stad. Dit laatste gebeurt alleen bij acute problemen of als het omliggende rioolstelsel nog van goede kwaliteit is.

Een wijk- en buurtgerichte aanpak vergroot ook de mogelijkheden voor het ombouwen van bestaande gemengde rioolstelsels naar gescheiden stelsels met afkoppelen van regenwater. Dit is conform ons beleid, zoals vastgelegd in het waterplan 2000-2004 en het waterplan 2006-2010. In 2008 zal de uitvoering van de Luchtvaartbuurt 3^e en 4^e fase en de uitvoering van de Trompstraat e.o. nog doorlopen.

Aangezien Helmond-oost dan voor het grootste deel gereed is, moet het vizier op andere stadsdelen worden gericht, waar vervanging vanuit de kwaliteit en/of capaciteit van het stelsel noodzakelijk is of wordt. Ook dit gebeurt weer zoveel mogelijk in samenloop met andere projecten. Het jaar 2008 zal gebruikt worden om een nieuw GRP op te stellen, waarbij speciaal aandacht besteed gaat worden aan het doorzetten van de wijk- en buurtgerichte aanpak. Dit betekent dat het nieuwe GRP, veel meer nog dan het huidige, een doorkijk zal geven naar de specifieke gebieden waar ingrijpen nodig is. Met daarbij de financiële en planningstechnische vertaling en afstemming met andere sectoren.

Om een goede afstemming te bereiken met het weg- en groenonderhoud en mogelijk toekomstige transformatie en herstructureringsprojecten, worden de mogelijk uit te voeren werkzaamheden voor 2008 even doorgeschoven. Daarmee kan in het GRP, samen met de andere sectoren, een afgewogen keuze worden gemaakt in welke gebieden grootschalige vervanging aan de orde zal zijn.

Dit betekent dat er vanuit het OPR 2008 alleen een aantal noodzakelijke kleinere werken worden opgepakt, maar dat grote vervangingsinvesteringen achterwege blijven. Deze zullen in het nieuwe GRP opgenomen worden voor de periode vanaf 2009.

Het feit dat er in 2008 geen grootschalige werkzaamheden zullen worden uitgevoerd, betekent niet dat de heffing daarmee naar beneden bijgesteld kan worden. De heffing is immers gebaseerd op de levensduur (zijnde gemiddeld 60 jaar) en vervangingscyclus van het totale areaal riolering. Aangezien we het niet hebben over afstel van maatregelen, maar over een, te verantwoorden, uitstel om zoveel mogelijk werk met werk te maken, moeten de kosten dus in enig jaar toch gemaakt worden. De jaarlijkse verhoging van de

heffing is juist ingesteld om toekomstige grote schommelingen in het tarief zoveel mogelijk op te vangen. We reserveren nu dus middelen om in de toekomst die maatregelen uit te kunnen voeren.

Het investeringsvolume excl. BTW komt overeen met een stelpost van € 159.378,- (uitgaande van een afschrijving van 50 jaar en een rentepercentage van 4,25%).

De BTW-component voor de stelpost investeringen is € 28.144,-.